



## XVIII OLIMPIADA MEDIEWISTYCZNA

A.D. 2025

### PRZECZYTAJ!

Szanowny Młody Mediewisto,

witamy na etapie szkolnym XVIII edycji Olimpiady Mediewistycznej!

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu sprawdź, czy Twój materiał jest kompletny. Powinien zawierać 14 stron. Na drugiej stronie są pytania identyfikacyjne. Musisz na nie odpowiedzieć. Zadania zaczynają się od strony trzeciej. Na wypełnienie testu masz 90 min. W wypadku braku jakiegokolwiek strony lub niemożności odczytania zadania z innego powodu, zgłoś to natychmiast do opiekuna sali. Jeżeli pomylisz się w odpowiedziach i zorientujesz się w trakcie pisania testu, skreśl błędną wypowiedź i wyraźnie zaznacz prawidłową.

### PRACUJ SAMODZIELNIE!

Opiekun sali może Cię wyprosić z klasy, unieważniając Twoją pracę, po stwierdzeniu korzystania z niedozwolonych metod pomocy (np. wszelkich środków łączności).

Wszystkie zadania testu oparte są o obowiązkową literaturę. W tej edycji na etapie szkolnym 10% pytań dotyczy historii powszechnej z całego programu nauczania historii. Staramy się o uzyskanie uprawnień olimpiady przedmiotowej i jest to jeden z niezbędnych elementów pozwalających na uzyskanie tego uprawnienia.

W teście można uzyskać 98 pkt, limit kwalifikujący do następnego etapu wynosi 49 pkt.

### Pamiętaj:

*non scholae sed vitae discimus.*

POWODZENIA i do zobaczenia na finale w Legnicy na Dolnym Śląsku.

Sekretarz Komitetu Głównego OM

*Ewa Stanecka-Spula*



COLLEGIUM  
WITELONA



WYPEŁNIJ WIELKIMI LITERAMI

imię i nazwisko uczestnika:

.....

data urodzenia .....

szkoła (i miejscowość), którą reprezentuje uczestnik .....

.....

.....

Klasa – .....

Nauczyciel historii (imię i nazwisko) .....

# OLIMPIADA MEDIEWISTYCZNA A.D. 2025

## CZĘŚĆ I

Proszę uzupełnić zdania.

(1 pkt za każdą poprawną odpowiedź, łącznie 20 pkt)

1. Koronacja Ottona III na cesarza miała miejsce w roku .....
2. Wygnanie Bolesława Szczodrego-Śmiałego z Polski nastąpiło w roku .....
3. Bitwa pod Hastings nastąpiła w roku .....
4. Joanna d'Arc zginęła na stosie w roku .....
5. Akademię Krakowską (Studium Generale) założono w roku .....
6. Justynian Wielki zmarł w roku .....
7. Unię Polski i Litwy w 1413 zawarto w .....
8. Wojnę polsko-czeską w 1348 r. zakończył pokój zawarty w .....
9. Wielką Kartę Swobód ogłosił król .....
10. Wielka Karta Swobód została ogłoszona w roku .....
11. Hidżra (hegira) miała miejsce w roku .....
12. Zakon cystersów założył .....
13. Stany Generalne w 1302 r. zwołał .....
14. Powstanie Wata Tylera wybuchło w roku .....
15. Bitwa pod Płowcami miała miejsce w roku .....
16. Pierwszym arcybiskupem gnieźnieńskim został .....
17. Włodzimierz Wielki przyjął chrzest w roku .....
18. Św. Św. Cyryla i Metodego do podjęcia misji na Morawach zaprosił księżę o imieniu .....
19. Sobór Laterański IV zwołano w roku .....
20. Liga Lombardzka pokonała Fryderyka Barbarossę w 1176 r. w bitwie pod .....

## **CZĘŚĆ II**

**Podkreśl właściwą odpowiedź.**

**(1 pkt za każdą poprawną odpowiedź, łącznie 22 pkt).**

**21. Czego dotyczyła tzw. Złota Bulla z Rimini?**

- a. Prawa bicia monety przez mieszkańców Rimini.
- b. Zdobyczy krzyżackich w Prusach.
- c. Zakresu władzy papieża w Italii.
- d. Posiadłości cesarstwa w Italii.

**22. Zwolennicy kultu ikon w Bizancjum to:**

- a. Ikonodulowie
- b. Ikonoklaści
- c. Obrazoburcy
- d. Bogomilcy

**23. Kto założył państwowość bułgarską nad Dunajem?**

- a. Mojmir
- b. Rościsław
- c. Asparuch
- d. Samon

**24. W którym roku Bułgarzy przyjęli chrześcijaństwo?**

- a. 680
- b. 866
- c. 907
- d. 981

**25. Który z cesarzy był twórcą pryncypatu?**

- a. Domicjan
- b. Justynian Wielki
- c. Konstantyn Wielki
- d. Oktawian August

**26. W którym mieście Władysław Łokietek został ukoronowany na króla Polski?**

- a. Gnieźnie
- b. Krakowie
- c. Poznaniu
- d. Warszawie

**27. Jak nazywał się podatek nakładany przez Mongołów na podbite ludy:**

- a. Jasyr
- b. Dżihad
- c. Haracz
- d. Jarłyk

**28. Czyim synem był Karol Łysy:**

- a. Pepina Krótkiego
- b. Karola Wielkiego
- c. Karlomana
- d. Ludwika Pobożnego

**29. W której krainie władał Mieclaw (Masław)?**

- a. Kujawy
- b. Łużyce
- c. Mazowsze
- d. Pomorze Gdańskie

**30. Podkreśl zdanie zawierające fałszywą wiadomość:**

- a. Przemysław II, gdy przyjmował polską koronę, władał Wielkopolską i Pomorzem Gdańskim.
- b. Przemysław II, gdy przyjmował polską koronę, władał Wielkopolską i Małopolską.

**31. Który z wymienionych władców nie wziął udziału w III krucjacie?**

- a. Filip II August
- b. Fryderyk I Barbarossa
- c. Ludwik VII
- d. Ryszard Lwie Serce

**32. Który z wymienionych niżej ośrodków był ostatnią twierdzą krzyżowców w Ziemi Świętej?**

- a. Akkon
- b. Antiochia
- c. Knossos
- d. Mykeny

**33. Kto dowodził siłami anglosaskimi w bitwie pod Hastings?**

- a. Alfred Wielki
- b. Edward Wyznawca
- c. Harold II
- d. Wilhelm Zdobywca

**34. Za panowania którego z władców zamknięta została Akademia Platńska?**

- a. Aleksander Wielki
- b. Justynian Wielki
- c. Konstantyn Wielki
- d. Oktawian August

**35. Ilu zbrojnych (pancernych) miał mieć Mieszko I według Ibrahima ibn Jakuba?**

- a. 1 000
- b. 3 000
- c. 10 000
- d. 100 000

**36. Twórcą szkoły pałacowej na dworze Karola Wielkiego był:**

- a. Abelard
- b. Alkuin
- c. św. Augustyn z Hippony
- d. Beda Czcigodny

**37. Czym były gildie?**

- a. Bractwami kurkowymi
- b. Bractwami rycerskimi
- c. Zrzeszeniami kupców
- d. Jadłodajniami dla studentów

**38. Które z wymienionych biskupstw nie powstało w roku 1000?**

- a. kołobrzeskie
- b. krakowskie
- c. kruszwickie
- d. wrocławskie

**39. W którym stuleciu powstała Hanza (Hanza niemiecka)?**

- a. XI
- b. XII
- c. XIII
- d. XIV

**40. Który z przywilejów szlacheckich w Polsce głosił zasadę *neminem captivabimus nisi iure victum* („nikogo nie uwięzimy bez wyroku sądowego”)?**

- a. koszycki
- b. jedlnieński-krakowski
- c. cerekwicko-nieszawski
- d. mielnicki

**41. Który z zakonów wymienionych poniżej powstał najwcześniej?**

- a. cystersi
- b. dominikanie
- c. franciszkanie
- d. klaryski

**42. W której organizacji działał Jan Bażyński?**

- a. Związek Jaszczurczy
- b. Związek Pruski

### **CZĘŚĆ III**

**Proszę odpowiedzieć na pytania.**

**(1 pkt za każdą poprawną odpowiedź, łącznie 27 pkt).**

**43. Jak nazywała się konstytucja uchwalona na sejmie w Radomiu w 1505 r.?**

.....

**44. Czyją żoną była Elżbieta Rakuszanka?**

.....

**45. Kto dowodził wojskami frankijskim w bitwie pod Poitiers (732)?**

.....

**46. W jakiej miejscowości podczas zjazdu został zamordowany Leszek Biały?**

.....

**47. Jak miał na imię władca Węgier, który w 974 r. przyjął chrzest?**

.....

**48. Jak nazywał się przywilej uzyskiwany przez miasta, na mocy którego przejeżdżający przez nie kupcy mieli obowiązek zatrzymać się w nim i wystawić towary na sprzedaż?**

.....

**49. W którym roku krzyżowcy zdobyli Konstantynopol i jak nazywało się założone przez nich państwo:**

.....

**50. W którym roku upadło Cesarstwo Łacińskie?**

.....

**51. Kto był poprzednikiem Ungera na tronie biskupim w Polsce?**

.....

**52. Którego kraju władcą był Harald I Pięknowłosa?**

.....

**53. Jak nazywano rzemieślników w średniowiecznych miastach niezrzeszonych w cechach?**

.....

**54. Żoną którego z królów Szwecji była córka Mieszka I, Świętosława?**

.....

**55. Ile dokładnie twarzy ma uznawany za posąg kultowy dawnych Słowian tzw. Światowid ze Zbrucza?**

.....

**56. Za panowania którego z polskich władców sprowadzono benedyktynów do Tyńca pod Krakowem?**

.....

**58. Który z rektorów Uniwersytetu Jagiellońskiego znalazł się w polskiej delegacji na sobór w Konstancji?**

.....

**59. Wojna trzynastoletnia wybuchła w 1454 r., a w którym się zakończyła?**

.....

**60. Który z władców Niemiec wsparł militarnie powrót Kazimierza Odnowiciela z wygnania do Polski?**

.....

**61. Kto wystawił przywilej w Koszycach w 1374 r.?**

.....

**62. Który z papieży przeniósł siedzibę papiestwa do Awinionu?**

.....

**63. Podkreśl zdanie fałszywe:**

Wacław III został ukoronowany na króla Polski.

Wacław III nie został ukoronowany na króla Polski.

**64. Podkreśl zdanie prawdziwe:**

Witold był rodzonym bratem Jagiełły.

Witold był stryjecznym bratem Jagiełły.

65. Który z rzeźbiarzy wykonał gotycki ołtarz główny w Kościele Mariackim w Krakowie?

.....

66. Do czego służyło baptysterium?

.....

67. Historię życia której postaci (jako głównego bohatera) przedstawiono na Drzwiach Gnieźnieńskich.

.....

68. W którym wieku powstały Drzwi Gnieźnieńskie?

.....

69. W którym kraju powstał husytyzm?

.....

70. Który z władców według przysłowia „zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”?

.....

#### CZĘŚĆ IV

Proszę wykonać polecenia.

(0,5 pkt za każdą poprawną odpowiedź, łącznie 14 pkt).

71. Uporządkuj chronologicznie wydarzenia związane z dziejami starożytnej Grecji:

| Wydarzenie                    | Kolejność |
|-------------------------------|-----------|
| bitwa pod Termopilami         |           |
| bitwa pod Maratonem           |           |
| wojna peloponeska             |           |
| pierwsze igrzyska olimpijskie |           |

72. Uzupełnij w poniższych zdaniach daty roczne związane z historią Cesarstwa Rzymskiego:

a. Pierwszym cesarzem rzymskim został Oktawian z przydomkiem August w .....

b. Podział Cesarstwa na zachodnie ze stolicą w Rzymie i wschodnie ze stolicą w Konstantynopolu nastąpił w .....

c. Ostatni w starożytności cesarz na zachodzie został odsunięty od władzy w .....

d. Cesarstwo Wschodnie ze stolicą w Konstantynopolu przetrwało do .....

**73. Wskaż wśród poniższych zdania prawdziwe odnoszące się do króla Bolesława II Śmiałego (Szczodrego):**

a. Bolesław Śmiały sprowadził do Gniezna relikwie św. Wojciecha.

b. Bolesław Śmiały wszedł w konflikt z biskupem krakowskim.

c. Bolesław Śmiały panował od 1039 r.

d. Bolesław Śmiały został królem w 1076 r.

e. Synem Bolesława Śmiałego był Władysław Herman.

**Zdania prawdziwe:** .....

**74. Wskaż wśród poniższych zdania fałszywe odnoszące się do księcia Henryka I Brodatego:**

a. Henryk Brodaty sprowadzał na Śląsk osadników niemieckich.

b. Henryk Brodaty miał za żonę Elżbietę z Turynii, późniejszą świętą.

c. Henryk Brodaty był synem księcia Bolesława Wysokiego.

d. Henryk Brodaty rozciągnął swoje rządy na Kraków.

e. Henryk Brodaty zginął w bitwie pod Legnicą w 1241 r.

**Zdania fałszywe:** .....

**75. Którzy z niżej wymienionych władców byli koronowanymi królami Polski:**

a. Mieszko II

b. Bolesław III Krzywousty

c. Henryk I Brodaty

d. Przemysław II

e. Wacław III

**Odpowiedź:** .....

**76. Odpowiedz TAK lub NIE na następujące pytania dotyczące zasady pryncypatu:**

a. Czy zasada pryncypatu została ustanowiona przez pierwszego władcę Polski Mieszka I?

.....

b. Czy zasada pryncypatu polegała na nadaniu tytułu królewskiego pretendentowi do tronu?

.....

c. Czy zasada pryncypatu polegała na ustalaniu władcy zwierzchniego, któremu byli podlegli pozostali książęta dzielnicowi?

.....

d. Czy zasada pryncypatu została złamana, gdy w 1177 r. zostały obalone w Krakowie rządy księcia Mieszka III Starego?

.....

**77. Uzupełnij poniższy tekst dotyczący Kazimierza IV Jagiellończyka w miejscach wskazanych kropkami (po 0,5 punktu za każde poprawne uzupełnienie).**

Kazimierz IV Jagiellończyk był synem .....

Na tron polski wstąpił w 1447 r. Zwyciężył w wojnie .....

....., którą zakończył II Pokój toruński w 1466 r. W jego wyniku

Polska odzyskała z rąk krzyżackich m.in. Pomorze zwane .....

Kazimierz Jagiellończyk zmarł w roku .....

**78. Wskaż, które z poniższych działań należą do reform Kazimierza III Wielkiego:**

a. zaprowadzenie świętopietrza,

b. ustanowienie tzw. statutów kazimierzowskich dla Wielkopolski i Małopolski,

c. zredagowanie prawa kanonicznego,

d. budowa systemu murowanych zamków i fortyfikowanie miast,

e. odnowienie Uniwersytetu Krakowskiego.

**Odpowiedź:** .....

**79. Wskaż wśród poniższych zdania fałszywe odnoszące się do króla Kazimierza III Wielkiego:**

a. Kazimierz Wielki był synem Władysława Łokietka.

b. Kazimierz Wielki rozprawił się z uczestnikami buntu wójta Alberta.

c. Siostra Kazimierza Wielkiego była żoną króla węgierskiego.

d. Kazimierz Wielki zmarł w 1370 r.

e. Kazimierz Wielki przyłączył Śląsk do państwa polskiego.

**Zdania fałszywe:** .....

**80. Które z poniższych zdań charakteryzują poprawnie zjawiska związane z kulturą pisma Polski średniowiecznej.**

- a. *Dagome iudex* to jedno z najstarszych źródeł odnoszących się do państwa polskiego.
- b. Najstarsze roczniki na ziemiach polskich były pisane w języku niemieckim.
- c. Anonimowy autor najstarszej kroniki polskiej był Polakiem.
- d. Biskup krakowski, kronikarz Mistrz Wincenty Kadłubek kształcił się na Uniwersytecie Krakowskim.
- e. Najstarsze zdanie w języku polskim zostało zapisane w *Księdze henrykowskiej*.

**Odpowiedź:** .....

## CZĘŚĆ V.

**Pytania z historii nowożytnej i najnowszej.**

**(1 pkt za każdą poprawną odpowiedź, łącznie 15 pkt).**

**81. Proszę przyporządkować właściwe daty do wydarzeń**

1918, 1683, 1976, 1648, 2004, 1935, 1573, 1863, 1980, 1848

| Wydarzenie                                  | Data |
|---------------------------------------------|------|
| Powstanie styczniowe                        |      |
| Bitwa pod Wiedniem                          |      |
| Zakończenie I wojny światowej               |      |
| 21 postulatów sierpniowych NSZZ Solidarność |      |
| Wiosna Ludów                                |      |
| Konfederacja warszawska                     |      |
| Przystąpienie Polski do UE                  |      |
| Konstytucja kwietniowa                      |      |
| Wydarzenia radomskie                        |      |
| Traktat westfalski                          |      |

**W następnych pytaniach proszę podkreślić właściwą odpowiedź.**

**82. Pod czym panowaniem znajdowała się Szwecja podczas potopu szwedzkiego 1655-1660?**

- a. Gustaw II Adolf
- b. Karol X Gustaw
- c. Karol XI
- d. Gustaw I

**83. Wojsko kwarciane zostało utworzone za panowania:**

- a. Zygmunta Starego
- b. Zygmunta II Augusta
- c. Henryka Walezego
- d. Stefana Batorego

**84. Na czele Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu stanął (1831 r.):**

- a. Adam Czartoryski
- b. Joachim Lelewel
- c. Szymon Konarski
- d. gen. Józef Dwernicki

**85. Konstytucja z 1997 r. weszła w życie za prezydentury:**

- a. Lecha Wałęsy
- b. Aleksandra Kwaśniewskiego
- c. Bronisława Komorowskiego
- d. Lecha Kaczyńskiego

**86. W 1996 r. literacka Nagroda Nobla przypadła:**

- a. Czesławowi Miłoszowi
- b. Oldze Tokarczuk
- c. Wisławie Szymborskiej